

det, vil tillægge Folkets Dom Betydning, vil acceptere Resultatet, men skulde man tro den ærede Minister, der i Dag havde Ordet, efter Foredragets Ordlyd, maatte man antage, at Ministeriet forud havde fattet den Beslutning ikke at agte Folkets Dom. Det er mig forøvrigt interessant at lægge Mærke til, idet jeg nu har peget paa den reaktionære Bevægelse, der er foregaaet, hvorledes, som det forleden i et Blad blev bemærket, de Herrer have kjört Retur over til en Side, som de tidligere bekæmpede. Det er interessant at lægge Mærke til, paa hvilken Maade de fremstille deres Omhed for, hvad der nylig er kaldt det personlige Regimente. Gaa vi tilbage i den konstitutionelle Historie, kan jeg ikke skjønne rettere, end at, har der været nogen Bevægelse eller Uro her i Landet, som har generet Landets Chef, har det staaet i Forbindelse med et vist Parti; i 1859, i Efteraaret 1863 i Foraaret 1864 tror jeg, det var Tilfældet, og senere have vi mange Bidnesbyrd om, paa hvilken Maade man beogtede rent private Skridt af Landets høie Chef, men det var altid paa de Tider, da Partiet ikke stod ved Styrelsen i Landet. Det har visseelig forandret sig, naar dette sidste har forandret sig, men det er af overordentlig Interesse, naar man efter en saadan Erfaring hører Mænd, der tidligere have spillet en vis Rolle med Hensyn til Undersøgelser af Udkomst til Kronen eller af Rettigheder, som Denne eller Hin kunde besidde med Hensyn til Kronen, eller Mænd, der have foretaget Undersøgelser udenfor Ministeriet — jeg vil ikke sige bag Ministeriet — under fremmed Navn om vore Forhold med udenlandske Myndigheder, staa op med den mest dydige Harm og tale om Uttentater paa Kronen og alt Sligt. Om det ikke er at se Spøgelser ved høitids Dag, overlader jeg til Forsamlingen at overveie. Efter min Overbevisning er det gaaet til paa den Maade, at ærede Medlemmer, der nu staa som vore Modstandere og saaledes have sluttet sig sammen om det ærede Medlem for Storeheddinge (Scavenius) og Rjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), have mere og mere tabt af Sigte, hvorfor vi fik den frie Forsatning. De have tabt af Sigte, at vi fik den frie Forsatning, for at Folket væsentlig ved sin egen Kraft i lyffelig Overensstemmelse med sin Konge skulde skabe sig en lyffelig Tilværelse, og at vi ikke fik den frie Forsatning for gjennem den at skabe en lyffelig Tilværelse for dem, der allerede have den i Forveien. Det ærede Medlem for Morsø (Schjørring) har vist ikke opfattet den Op-gave, der er stillet Folket ved Valget, rigtig, men det skal jeg ikke nærmere komme ind paa; det bliver der Tid til udenfor Salen. Jeg tror, at vi rolig i dette Dieblif tør lade Sagen gaa til Doms, idet jeg er forvisset om, at selv om denne eller hin Minister siger, at det ikke har noget at betyde, skal det dog faae Betydning for Friheds-udviklingen i Landet. Jeg siger, at vi rolig kunne

lade Sagen gaa til Doms, men hvad er det, vi ville have Folket til at dømme om? Det, der skal dømmes om, er, om de, der siges at være en Trællest, ville taale, at de blive Trælle, ville taale, at deres Frihed bliver fuet saaledes, at de vel faae Lov til at sende Repræsentanter herind, men at deres Beslutninger gjennem disse deres Repræsentanter Nar for Nar agtes for Intet, og at selve de, der bære Beslutningerne frem, behandles paa lige Maade, eller om de ville hævde, hvad vi have hævdet for dem, en væsentlig, overveieende Indflydelse paa Statens Styrelse, saaledes at 1,700,000 Indvaanere ikke skulle tage til Laffe med, hvad 501 Proprietærer, Godseiere og Professorexere ville unde dem af Naade; det er, om Lyngdepunktet skal ligge væsentlig hos dette Thing, det folkevalgte Thing, eller skal henflyttes til det Sted, hvor Klassevalgene herske. Det er Spørgsmaalet, det er det, Striden dreier sig om, og ikke om dette Middel, ikke om, hvorvidt Finantsloven skal negtes eller ei. Et Ord endnu. Jeg er enig med det ærede Medlem for Morsø (Schjørring), deri, at det er rigtigt, om vi kunde gaa ud fra Allesammen, at det er om Fædrelandets Anliggender, vi have forskjelligt Syn, men at vi Allesammen have Kjærlighed til Fædrelandet. Det var ønskeligt, om man vilde gjøre os det muligt, at vi i den skarpe Kamp kunde gaa ud fra Allesammen; men der er Et, vi ogsaa Allesammen skulde vogte os for, og det er for Uttringer, som kunde krænke Statens Ære og Selvstændighed. Man har sagt — og det er, saavidt jeg har forstaaet det, ikke blevet modbevist — at der ved sidste Valg er af 2 Medlemmer af den ærede Regjering antydet, at, hvis vi ikke gif den eller den Bei, som Regjeringen forlangte, saa kom Fremmede og indblandede sig truende i vore Forhold. Det Samme blev sagt under Grundlovs-kampen og blev den Gång benyttet paa forskjellig Maade, men efter at Grundlovs-kampen var endt, sagde Udenrigsministeren, at der selvfølgelig aldrig havde foreligget nogen Note om denne Sag fra Udlandet. Nu nærer jeg det Haab, at hvis noget Eignende skal komme frem ved denne Leilighed, da vil den høitagede Udenrigsminister i Tide gjøre det begribeligt, at saadanne Udtalelser ikke passe med Tjølshen for Landets Ære og Selvstændighed og heller ikke i og for sig ere rigtige. Dette vil ogsaa bidrage til, at vi kunne nødes — med eller imod hinanden — i den Overbevisning, at det, vi ville, er dog i Grunden det, at søge saa godt som muligt at ramme Fædrelandets Beste.

Winther: Jeg havde begjæret Ordet for at imødegaa nogle Udtalelser af den ærede Kultusminister og navnlig for at vise, at hans Fremstilling af dette Things Forhold til Kirkeforsatningsloven var urigtig. Jeg skal i dette Dieblif — især da den ærede Finantsminister idag har